

CEM ŞANCI

YALNIZLIK

DOKTORASI

*Yalnızlıkla barışmak,
olgunlaşmaya
uzanan yolda
ilk sınavdır.*

Remzi Kitabevi

CEM ŞANCI

Yalnızlık Doktorası

Remzi Kitabevi

YALNIZLIK DOKTORASI / Cem Şancı

© Remzi Kitabevi, 2014

Her hakkı saklıdır.

Bu yapıtın aynen ya da özet olarak
hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin
yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

Editör: Neclâ Feroğlu

Çizimler: Seydali Gönel

Kapak: Ömer Erduran

ISBN 978-975-14-1656-8

BİRİNCİ BASIM: Şubat 2015

Kitabın basımı 2000 adet yapılmıştır.

Remzi Kitabevi A.Ş., Akmerkez E3-14, 34337 Etiler-İstanbul

Sertifika no: 10705

Tel (212) 282 2080 Faks (212) 282 2090

www.remzi.com.tr post@remzi.com.tr

Baskı ve cilt: Remzi Kitabevi A.Ş. basım tesisleri

100. Yıl Matbaacılar Sitesi, 196, Bağcılar-İstanbul

Sertifika no: 10648

Yalnızlık bir mahrumiyet değil, lükstür.

İçindekiler

Yalnızlıktan Korkmuyor musunuz?.....	9
Geceleri Herkes Bilir, Sabahları Sadece Yalnızlar... ..	14
Yalnızlık İnsanı Niçin Korkutur?.....	21
Aşk, İnsanoğlunun En Eski Esaret Zinciridir!	25
Yalnızlığın Gizli Tanımı.....	32
Yalnızlar mı Yoksa Toplum mu Mağarada Yaşar?	40
Aşkı Aramak İçin Çıktığımız Yolculuğunun Rehberi Yalnızlığımızdır	51
Yalnızlığın Gerçek Güzelliği.....	59
Unutmak, Hayat Derslerini Çöpe Atmaktır	64
Tarih Yalnızları Yazmaz	71
Aşk, Yalnızlık Korkusunun Sonucu Olamaz!.....	83
Ayrılık Acısının İlacı Yalnızlık Olabilir mi?.....	89
Aşkta Mutluluğun Sırrı: Yalnızlık.....	98
Sevmeyenlere Harcanan Mesai Sevenlere İhanettir	105
Yalnızlığın Dostları.....	113
Son Olarak, Aşk.....	121

Yalnızlıktan Korkmuyor musunuz?

1 901 yılında ünlü edebiyatçımız Halit Ziya Uşaklıgil, İstanbul Boğazı'nda bir dostunun yalısındaki yemek daveti sonrasında bahçede arkadaşlarıyla oturmuş, o dönem İstanbul zenginleri arasında çok popüler olduğu üzere dünyada da henüz yasaklanmamış kafa yapan otlar eşliğinde sohbet ederken, sonraki beş yıl boyunca çok duyacağı bir soruyla karşılaşmış:

“Şehirden neden kaçıyorsunuz mirim? Orada yalnız kalmaktan korkmuyor musunuz?”

Halit Ziya, o sıra kendisi için büyük bir köşk yaptıırıyordu. Ancak bu köşk, bugün Yeşilköy olarak bildiğimiz ama o dönemler ismi Ayastefanos olan, şehir merkezine çok uzak bir bölgede inşa ediliyordu. Dolayısıyla, Halit Ziya'nın dostları, anlam veremedikleri bu uzaklaşmanın nereden çıktığını merak ediyorlardı.

Halit Ziya, bu soruya cevap vermeden önce göz kapaklarını hafifçe kapamış, yorgun yüzünde küçük bir gülümseme belirmiş. İnsanlara, bin yıl boyunca anlatsa da anlaşamayacağını bildiği o duyguyu anlatmak için dumanlı zihninde doğru kelimeleri seçmeye çalışmış.

Şimdi burada bir es verip, Halit Ziya hakkında önemli bir bilginin altını çizmek gerekiyor.

Osmanlı döneminin en önemli edebi hareketlerinden biri, *Servet-i Fünun* dergisiydi. Muhalif makalelerle, Avrupalı dönemelerle, etkileyici şiir ve manzumelerle, tefrika romanlarla zenginleşen bu derginin yazarları ise Halit Ziya, Recaizade Mahmut Ekrem, Tevfik Fikret, Cenap Şahabettin, Süleyman Nazif, Hüseyin Rahmi, Mehmet Rauf, Hüseyin Cahit gibi döneminin en popüler isimleriydi.

Kısaca söylemek gerekirse, *Servet-i Fünun* dergisi, o dönemin en büyük kültürel fenomeni. O dergiyi, bugünün insanlarına, bugünün şartlarıyla anlatmak içinse en çok reytingi alan TV yıldızlarının bir araya toplandığı, tüm ülkenin her bölümünü çok büyük merakla beklediği bir TV dizisiyle karşılaştırmak gerekir.

Hatta, sadece birkaç yıl önce Türkiye'yi çılgınca ekran başına toplamayı başarmış olan *Aşk-ı Memnu* isimli dizi filmin, aslında *Servet-i Fünun* dergisinin bir yazarı olan Halit Ziya tarafından yine dergide tefrika şeklinde yayınlanmak üzere yazıldığını hatırlayın. Bugün bile bütün ülkenin aklını başından alan o öykünün 1900 yılında insanları nasıl etkileyip baştan çıkardığını düşünmeye çalışın.

Kiraz dudaklı, güzel gözlü, süt gibi bir kadın olan yenge-

sini baştan çıkarıp onunla fütursuzca yiyişen uçkur düşkü-nü, ahlak yoksunu zengin çocuğu yakışıklı Behlül'ün ibretlik öyküsü! Romanın sonunda Behlül kaçarken, bizim milletin de zaten iki dirhem kalmış aklının kaçıp gittiğini tahmin edebilirsiniz.

Roman yayınlandığında, sadece kulaktan kulağa anlatılan öyküsü bile o dönemin “kendi küçük dünyalarında yaşayan” insanların aklını başından almıştı. Halkın, öykünün çarpıcılığı karşısında nasıl şoke olduğunu, Behlül'e ve zengin amcası Adnan Bey'in güzel ama şeytan karısı Bihter'e nasıl lanetler okuduğunu hayal etmeye çalışın.

İşte, 1900 yılında bu öyküyü duyan masum insanların kahvehanelerde, lokallerde, cemiyetlerde tartışmalara ayırdıkları mesai yüzünden imparatorluğun neredeyse ekonomik krize girdiği, tarlalardaki ürünlerin büyük kısmının bozulduğu, ticaretin sekteye uğradığı, tahılların limanlardaki gemilerin ambarlarında kurtlandığı, çiftliklerde hayvanların bakımsız kalıp hastalanarak telef olduğu, fırınların günlerce ekmek çıkaramaz hale geldiği ve Osmanlı'nın bu yüzden zayıf düşerek Avrupa devletleri tarafından “Hasta Adam” olarak anıldığı bugün hiç kimse tarafından hatırlanmaz.

Hatta, Padişah II. Abdülhamid'in, aniden ortaya çıkan bu krizin müsebbibi olarak gördüğü Halit Ziya'ya ifrit olduğu ama sanatçıya tahammülü olmayan barbar bir sultan olarak Avrupa'da kötü şöhret yapmaktan ve madara olmaktan çekindiği için dişini sıkıp sesini çıkarmadığı, daha sonraları Hüseyin Cahit'in yazdığı “Edebiyat ve Hukuk” makalesini gerekçe göstererek *Servet-i Fünun* dergisini ka-

pattırmasının tamamen bahane olduğu, asıl sebebin Halit Ziya'nın ülkedeki kullarının aklını esir, mesailerini piç eden müthiş bir edebi ürün daha vermesinden çekinmesi olduğu söylenir.

Neyse, asıl meseleye dönelim.

Servet-i Fünun dergisinin o dönemde ne kadar büyük bir üne sahip ve dergi yazarlarının o dönemin ne kadar büyük “yıldızları” olduğu şimdi daha rahat görülebilir sanırım.

İşte bugün dahi hayal edilmesi çok zor olan bu dev şöhretin sahibi bir yazarın, padişah tarafından dergisi kapatıldıktan sonra bile çok kolayca başka ortamlara akıp şöhretinin kaymağını yemesi mümkünken dünyanın en zengin aileleri arasında yer alan Osmanlı burjuvasının Boğaz'daki yalılarında ara vermeksizin düzenlenen dumanlı davetlerde ya da cıvır cıvır dilberlerin musiki eşliğinde kıvrıla kıvrıla göbek attığı, gerdan kırdığı, şarabın su gibi aktığı âlemlerde sefaya doyuma imkânı varken, tüm bunları bırakıp küçük, izbe ve üstelik de şehre çok uzak bir Rum balıkçı köyü olan Ayastefanos'ta niçin kocaman bir köşk yaptırdığını ve oraya taşınmaya karar verdiğini kimse anlayamıyordu.

Bu olay, bugün genç kızların sokakta görünce çığlık atarak ismini haykırdığı, sutyenlerini çıkarıp fırlattığı, kırmızı Porsche'siyle Boğaz'da turlarken arkasındaki magazincilerin ona yetişmek için trafikte kazalara neden olduğu bir TV/sinema “süper starının” her şeyi bırakıp Madagaskar'da bir köye yerleşmeye karar vermesine benzetilebilir.

“Şehirden neden kaçıyorsunuz mirim? Orada yalnız kalmaktan korkmuyor musunuz?”

Sonuç olarak o gün İstanbul Boğazı'nın kıyısındaki görkemli yalının iskelesinde, dalgalar ahşap iskeleye çarpa çarpa dağılıp da küçük su damlalarını sıcak yaz gününde kafaları dumanlanmış şöhret ve servet sarhoşu İstanbul burjuvasının üzerine savururken Halit Ziya, ne söyleyeceğini merakla bekleyen dostlarına şu cevabı vermişti:

“Yalnızlık bir mahrumiyet değil, lükstür.”

Geceleri Herkes Bilir, Sabahları Sadece Yalnızlar...

*Soğuk geceler gibidir şu yalancı hayat,
Sokulacak yumuşak bir kucak,
Sarılacak sıcak bir yürek ararsın bilirim,
Oysa bak, evde kimse yok,
Yine yalnızsın bu insafsız karanlıkta.*

*Toprak gibidir yalnızlık,
Zamanla sarar seni, köklerini alır içine,
Dün yalnızım diye ağladığın yerde,
Yarın çiçekler açar,
Yeter ki bugünü atlat.*

*Hadi indir artık o mağrur başını,
Yenildiğini kabul et ve huzur bul,
Şimdi kalabalıklar zaferlerini kutlasın,*

*Sen yenilginin ayıbıyla yalnızken.
Onlar zafer sarhoşluğuyla coşku içinde,
Akmayan trafikte, tıklım tıklım otobüslerde,
Üst üste yığılmış dev beton blokların içinde,
Gri şehirlerinde mutluluk çılgınlıklarıyla,*

*Birbirlerinin üzerine çıkarak,
Kazandıkları zaferi kutlasınlar.*

*Sen, bırak artık,
Savaşma,
Böyle zaferin şerefi batsın.
Yenildin işte ve yalnızlığa cezalısn.
Artık yalnız sen varsın.
Belki bir de kedi.*

Yalnızlığın bilinçaltımızda yer eden klasik tanımı hepimizi ürkütür. Fiziksel anlamda yalnız kalmak ve çevresinde sevdikleri olmadan tek başına bir yaşam sürmek elbette acı verici bir deneyim olacaktır. Fakat bir de “tercih edilmiş yalnızlık” vardır. Tercih edilmiş yalnızlık insanın kendini dinlemesine, kendi içinde derin bir yolculuğa çıkmasına imkân tanıyan çok değerli bir fırsattır. Böylesi bir yalnızlığın değerini fark etmiş bireylerin daha fazla sorgulayıcı, daha özenli, daha hassas, daha düşünceli, daha duygusal, düşünsel yetileri daha fazla gelişmiş kişiler olarak çevrelerindeki diğer insanlardan ayrıldıkları kolaylıkla görülebilir.

Tercih edilmiş bir yalnızlık, gönlümüzdeki ve aklımızdaki sesleri dinleyerek kendimizi tanıma sürecidir.

Kitap boyunca, bu türden bir yalnızlığın hayatımıza katacağı zenginliği ve eşsiz değerleri keşfedeceğiz. Tercih edilmiş yalnızlığı nasıl doğru biçimde kullanabileceğimizi ve bu yeni bilinç düzeyinin hayatımızı güzelleştirmek için aradığımız cevapları bulmamıza nasıl yardımcı olacağını göreceğiz.

Ama önce, bugün içine hapsoldüğümüz büyük ve gürültülü kalabalıkların hayatımıza olumsuz etkilerini kısaca bir gözden geçirelim.

Şehirlerin en güzel vakitleri, sabah güneşinin doğuşuna şahit olduğunuz anlardır. Çok insanın sık karşılaşmadığı bir manzaradır bu.

Güneşin batışına şehir halkının çoğu şahitlik yapar. Şehrin gecelerini çok insan görmüştür. Ama sabahları, daha güneş doğarken sokaklara dökülen çok azdır. O saatlerde sokaklarda dolaşan tek tük insan da işleri gereği mecburiyetten uyanıp homurdanarak sokaklara çıktığı için olsa gerek, aslında şehir ile sabahın mahmur kavuşmasına dikkat etmezler. Dolayısıyla, güneşin doğduğu saatler, şehirlerin en mahrem, en dokunulmamış, en özel anlarıdır.

Sabahın kör vakti bir süper marketin kapısına dayanacak olursanız, karşınızda kapı duvar olacaktır. İçeride biri de olsa sonuç değişmez. Bir AVM'nin, mağazanın ya da restoranın kapısına dayanacak olursanız, karşılaşacağınız durum yine aynıdır.

Ama sabahın bir kör vakti, bir fırının kapısına dayanırsanız, bütün şehir uyanmadan kalkmak zorunda olan bir fırıncı halinizden anlayarak kapıyı açar ve daha güneş doğmadan uyanıp işbaşı yapmak zorunda kaldığı tüm o yıllar boyunca beklediği bu erkenci müşteriyi bulmanın sevinciyle gülümser yüzünüze.

“Abim sen iki dakika otur,” der, telefonun veya kasanın başındaki koltuğa sizi buyur eder, sonra koşa koşa fırına doğru gider, yeni pişmiş taze açmalardan, poğaçalardan, simitlerden, ekmeklerden paket yapıp yanınıza gelir. İşte bana göre bunun ismi, *sabah kardeşliği*'dir. Sadece şehrin sabah güneşiyle buluşmasına tanıklık edenlerin arasındaki, sessiz bir kardeşliktir bu.

Sabah kardeşliğinde minibüsçüler kimseyi yol ortasında bırakmaz, polisler gülümseyerek selam verir, esnaf birbirine ikramda bulunur; sokak köpekleri bile sabah güneşini gördükten sonra uysallaşır, o saatte uyanıp işine gitmek zorunda olan adamın haline acır ve gece boyu her gördüğüne havlamışken, sabah kardeşlerine dostça kuyruk sallar.

Sonra durum değişir. Plazadaki masasında bütün gün pencere bile açmadan gergin gergin çalışmak zorunda olan Nazan Hanım veya AVM'deki mağazada tüm gün sahte gü-lücüklerle satış yapmak zorunda olan genç tezgâhtar Birgül, işe gidecekleri otobüse yetişmek için topuklu ayakkabılarıyla homurdanarak kendilerini sokağa attıkları an, sabah kardeş-liği sona ermiş demektir.

Sokaklar bir anda vahşi insanlarla dolar. Artık kardeşlik değil, düşmanlık zamanıdır. Herkes birbirine öfkeyle bakar, otobüs kapılarında birbirlerini iter, vapurda yer kavgası yapar, taksi sırası için kıyameti koparır.

Polisler bıkkın bakışlarıyla trafikte kuralları ihlal edenlerle kavga etmeye başlar. Esnaf, selam bile vermeden onu bunu isteyen aceleci müşterilerine homurdanır, fırıncıların tezgâhtaki her poğaçayı, her açmayı, her simidi tek tek elle-yen müşterilere patlamamak için kendilerini zor tutar.

Bu arada minibüsçüler çoktan günün ilk kavgasını yapmış, otobüs şoförleri kapı önünde yolculuk etmek isteyenlere laf yetiştirmekten yorgun düşmüş, otomobillerinin direksiyonu başında dur kalklardan yılmış insanlar da trafiğin neden tıkanıdığını bilmeden kornalarına abanmıştır. İşte tüm gün boyunca devam edecek olan bu keskin öfkenin nedenine de ben *şehir düşmanlığı* diyorum.

***Aşk sevgiliye, şefkat aileye, yalnızlık
kendine zaman ayırmaktır.***

Yalnızlık, binlerce yıldır tüm filozofların yücelttiği, dillerinden düşürmediği ama bugün gerçek değerini ve anlamını unuttuğumuz çok önemli bir olgu.

Bugünün dünyasında yalnızlık mahrumiyet ve yoksunlukla ilişkilendirilerek gerçek anlamından tamamen koparılmış, ürkütücü bir sözcük olarak zihinlerimize kazınmıştır. Oysa yalnızlığın gerçek anlamını fark etmek ve ondan korkmak yerine onu doğru kullanmak kişiye güç verir.

Aşk mı arıyorsunuz? Kendinizi dinleyemeden, kendinizi keşfedemeden, seveceğiniz insanı bulmanın mümkün olmadığını fark edeceksiniz. Kendinizi dinlemek, kendinizi keşfetmek ise ancak yalnızlıkla mümkün...

Başarılı bir kariyere mi sahip olmak istiyorsunuz?

Tanımak, anlamak, kurallarını öğrenmek istediğiniz dışarıdaki dünyada başarılı olmak için öncelikle kendi gücünüzü, yapabileceklerinizi anlamanız gerekmez mi?

Bunun yolu da, kendinizi dinleyebileceğiniz huzurlu bir yalnızlıktan geçer.

Yalnızlık hakkında anlatılan ürkütücü hikayelere kanmayın.

Yalnızlık bir mahrumiyet değil, lükstür.

www.remzi.com.tr

ISBN 978-975-14-1656-8

9 789751 416568

₺ 10,00